

Sigues veraç

No et deixis enganyar. Aprèn a detectar notícies falses.

FAKE NEWS!

Tipus principals*:

- Informació errònia: quan es comparteix informació falsa sense intenció de fer mal.
- Desinformació: quan es comparteix informació falsa amb la intenció de fer mal.
- Informació maliciosa: quan s'usa informació basada en la realitat per fer mal.

* Wardle, C. & Derakhshan, H. (2017). Information Disorder: Towards an Interdisciplinary Framework for Research and Policy-Making, European Council.

Les notícies falses es difonen a gran velocitat, tot arribant fins i tot a més persones que la informació veraç.

Pot ser difícil distingir entre informació falsa i veraç, però hi ha algunes pistes per detectar les notícies falses:

Història o informació difícil de creure, altament improbable

Titulars que no s'adiuen amb els continguts

Manca de fets, dades d'enquestes o estadístiques oficials

La font és d'una persona experta desconeguda o una persona famosa

Publicació a webs amb dominis rars

Titulars que cerquen provocar impactar o empenyar

Presència d'errors ortogràfics o gramaticals

Imatges inquietants o alarmants per captar l'atenció

Dates sospitoses (informació o esdeveniments antics que poden ressorgir i fer creure la gent que acaben de passar)

Abans de creure i difondre informació, pensa-hi dues vegades i sigues veraç!

Alguns recursos per detectar informació falsa:

[FactCheck.org](https://factcheck.org)

Per distingir la veritat rere de tot tipus d'afirmacions polítiques, científiques i de política pública.

[Snopes.com](https://snopes.com)

Sobre rumors a Internet i llegendes urbanes.

wolframalpha.com

"Eina de coneixement" amb fets i dades sobre quasi qualsevol matèria.

Veritat o mentida

F E T	F E T		O P I N I Ó	O P I N I Ó
	Informació que és veraç i que pot ser verificada objectivament o provada		Declaració que conté un element de creença o convicció sobre un determinat tema.	
	INDISCUTIBLE, VERIFICABLE		DEBATIBLE, SUBJECTIVA	
	“Els gats i els gossos són mamífers”		“Els gats són més bonics que els gossos”	
	On trobar-lo Publicacions de recerca/científiques Enciclopèdies Estadístiques oficials Informes oficials		On trobar-la Diaris Revistes Televisió, ràdio Xarxes socials	
	Expressa'l correctament Les evidències mostren... S'ha provat que... S'ha verificat/confirmat que...		Expressa-la correctament S'ha suggerit que... Penso/pensem/pensa/pensen/Es pensa que... Opino/opinem/opina/opinen que...	
E S P E C U L A C I Ó	E S P E C U L A C I Ó	Tingues en compte que als exemples reals trobaràs aquestes categories barrejades. És cosa teva saber com diferenciar-les.	R U M O R	R U M O R
	Declaració feta sense prou informació que la recolzi o sense cap evidència.		Una història, especulació o informació que pot ser o no certa i que circula ràpidament entre les persones.	
	NO VERIFICABLE ACTUALMENT		AMB FONAMENT O INFUNDAT	
	“Els gats superaran les habilitats dels gossos en el futur”		“Els darrers medicaments per a les mascotes tenen efectes secundaris que provoquen la mort de milers de gossos i gats cada any”	
	On trobar-la Diaris Revistes Televisió, ràdio Xarxes socials		On trobar-lo Xarxes socials Televisió porqueria Revistes porqueria	
	Exprésala correctament Jo/Nosaltres/Ell/Ella/Ells/Elles prediuen que... Jo/Nosaltres/Ell/Ella/Ells/Elles sospitem/creiem que... Pot ser que...		Expressa'l correctament Es rumoreja que... Sembla que... Suposadament...	

2

Path Integrity

www.path2integrity.eu

Aquest projecte rep finançament del programa de recerca i innovació Horitzó 2020 de la Unió Europea en virtut de l'acord de subvenció núm. 824488.